

מגילה ד

דין 5 שאמר ר' יהושע בן לוי: ואמר רבי יהושע בן לוי: לוד ואונו וגיא החרשים מוקפות חומה מימות יהושע בן נון הוו.

קושי: והני יהושע בננהי? והא אלפעל בננהי, דכתיב (דברי הימים א' ח') **וּנְי אֶלְפֶּסֶץ עָבַר מִנְעַם וְעָבַר הָאֵל אֶת אֲנָוֹ וְאֶת דָּף וּפְנֵיהֶּ.**

קושי נגד הקושי: ולטעמך, אסא בננהי, דכתיב (דברי הימים ב' י"ד) **וַיִּבֶן עָרֵי מְצֻרָה בְּיְהוּדָה**

תירוץ לשתי הקושיות: אמר רבי אלעזר: הני מוקפות חומה מימות יהושע בן נון הוו, חרוב בימי פילגש בגבעה ואתא אלפעל בננהי, הדור אינפול - אתא אסא שפצינהו.

חיזוק לתירוץ: דיקא נמי, דכתיב (דברי הימים ב' י"ד) **וַיִּבֶן עָרֵי מְצֻרָה בְּיְהוּדָה וְאֶת אֲנָוֹ וְאֶת דָּף וּפְנֵיהֶּ.** **הצריט האלה** - מכלל דערים הוו מעיקרא, שמע מינה.

דין 6 שאמר ר' יהושע בן לוי: ואמר רבי יהושע בן לוי: נשים חייבות במקרא מגילה, שאף הן היו באותו הנס.

דין 7 שאמר ר' יהושע בן לוי: ואמר רבי יהושע בן לוי: פורים שחל להיות בשבת - שואלין ודורשין בענינו של יום.

קושי: מאי אריא פורים? אפילו יום טוב נמי, דתניא: **משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום: הלכות פסח בפסח, הלכות עצרת בעצרת והלכות חג בחג.** **תירוץ:** פורים איצטריכא ליה. מהו דתימא: נגזור משום דרבה, קא משמע לן.

דין 8 שאמר ר' יהושע בן לוי: ואמר רבי יהושע בן לוי: חייב אדם לקרות את המגילה בלילה ולשנותה ביום, שנאמר (תהלים כ"ב) **אֱלֹהֵי אַקְרָא יוֹמָם וְלַיְלָה תַּעֲבֹד וְלַיְלָה דְּוָמִיָּה לֵאמֹר.**

הבנה מוטעה בהלכה: סבור מינה: למקרייה בליליא, ולמיתנא מתניתין דידה ביממא. **הבנה נכונה:** אמר להו רבי ירמיה: לדידי מיפרשא לי מיניה דרבי חייא בר אבא: כגון דאמרי אינשי: אעבור פרשתא דא ואתנייה.

חיזוק לדין: איתמר נמי, אמר רבי חלבו אמר עולא ביראה: חייב אדם לקרות את המגילה בלילה ולשנותה ביום, שנאמר (תהלים ל')

- **אֶלְפֶּסֶץ עָבַר וְעָבַר הָאֵל אֶת אֲנָוֹ וְאֶת דָּף וּפְנֵיהֶּ**
- **וְאֵל יוֹדֵם ה' אֱלֹהֵי אֲצוּלָס אֹדֵק.**

אלא שהכפרים מקדימין ליום הכניסה.

הסבר: אמר רבי חנינא: חכמים הקילו על הכפרים להיות מקדימין ליום הכניסה כדי שיספקו מים ומזון לאחיהם שבכרכין.

קושי 1: למימרא דתקנתא דכרכין הוי? והתנן: **חל להיות בשני - כפרים ועיירות גדולות קורין בו ביום,** ואם איתא - ליקדמו ליום הכניסה!

תירוץ: הוו להו עשרה, ועשרה לא תקינו רבנן.

קושי 2: תא שמע: **חל להיות בחמישי - כפרים ועיירות גדולות קורין בו ביום.** ואם איתא - ליקדמו ליום הכניסה, דאחד עשר הוא!

תירוץ: מיום הכניסה ליום הכניסה לא דחינן.

קושי 3: תא שמע, אמר רבי יהודה: **אימתי - במקום שנכנסים בשני ובחמישי, אבל מקום שאין נכנסים בשני ובחמישי - אין קורין אותה אלא בזמנה.** ואי סלקא דעתך תקנתא דכרכין

היא - משום דאין נכנסים בשני ובחמישי מפסדי להו לכרכין?

הבנת ההסבר בצורה אחרת: לא תימא כדי שיספקו מים ומזון, אלא אימא: מפני שמספקים מים ומזון לאחיהם שבכרכין.

כיצד חל להיות בשני בשבת כפרים ועיירות גדולות קורין בו ביום וכו',

שאלה: מאי שנא רישא דנקט סידורא דירחא, ומאי שנא סיפא דנקט סידורא דיומי? **תשובה:** איידי דמיתהפכי ליה נקט סידורא דיומי.

חל להיות בערב שבת כפרים מקדימים ליום הכניסה ועיירות גדולות ומוקפות חומה קורין בו ביום
שאלה: מתניתין מני?
תשובה: אי רבי, אי רבי יוסי.

מאי רבי	מאי רבי יוסי	מאי רבי	מאי רבי יוסי
תנא קמא	תנא קמא	רבי	רבי יוסי
חל להיות בערב שבת - כפרים ועיירות גדולות מקדימין ליום הכניסה, ומוקפין חומה קורין בו ביום.	חל להיות בערב שבת - מוקפין וכפרים מקדימין ליום הכניסה, ועיירות גדולות קורין בו ביום	רבי אומר: אומר אני, לא ידחו עיירות ממקומן, אלא אלו ואלו קורין בו ביום	רבי יוסי אומר: אין מוקפין קודמין לעיירות, אלא אלו ואלו קורין בו ביום
מאי טעמא			
דכתיב כַּף נֶהַי , מה כל שנה ושנה עייירות קודמות למוקפין - אף כאן עיירות קודמות למוקפין. קושי: ואימא: כַּף נֶהַי , מה כל שנה ושנה אין נדחין ממקומן - אף כאן לא ידחו עיירות ממקומן. קושי: ואימא: כַּף נֶהַי , מה כל שנה ושנה עייירות קודמות למוקפין - אף כאן נמי עיירות קודמות למוקפין! תירוץ: שאני הכא דלא אפשר	דכתיב כַּף נֶהַי , מה כל שנה ושנה עייירות בארבעה עשר, וזמנו של זה לא זמנו של זה - אף כאן עיירות בארבעה עשר, וזמנו של זה לא זמנו של זה. קושי: ואימא: כַּף נֶהַי , מה כל שנה ושנה אין מוקפין קודמין לעיירות - אף כאן אין מוקפין קודמין לעיירות! תירוץ: שאני הכא דלא אפשר.	כַּף נֶהַי , מה כל שנה ושנה אין עיירות נדחין ממקומן - אף כאן לא ידחו עיירות ממקומן. קושי: ואימא: כַּף נֶהַי , מה כל שנה ושנה עייירות קודמות למוקפין - אף כאן נמי עיירות קודמות למוקפין! תירוץ: שאני הכא דלא אפשר	כַּף נֶהַי , מה כל שנה ושנה אין מוקפין קודמין לעיירות , מה כל שנה ושנה זמנו של זה לא זמנו של זה לא זמנו של זה! תירוץ: שאני הכא דלא אפשר

קושי על רבי: וסבר רבי עיירות לא דחינן ליום הכניסה? והתניא: **חל להיות בשבת**

רבי	תנא קמא	כפרים	ועיירות גדולות ומוקפות חומה
	מקדימין ליום הכניסה		
	ידחו ליום הכניסה	בערב שבת	
	למחר		

תירוץ: הכי השתא? התם - זמנם שבת היא, והואיל דנדחו - ידחו. והכא, זמנם ערב שבת.

שאלה: כמאן אזלא הא דאמר רבי חלבו אמר רב הונא: פורים שחל להיות בשבת הכל נדחין ליום הכניסה.

קושי על השאלה: הכל נדחין סלקא דעתך? והא איכא מוקפין דעבדי למחר!
תירוץ: אלא כל הנדחה - ידחה ליום הכניסה.
תשובה לשאלה: כמאן - כרבי.

שאלה: דכולי עלמא מיהא מגילה בשבת לא קרינן, מאי טעמא?

תשובה 1: אמר רבה: הכל חייבין בקריאת מגילה, ואין הכל בקיאין במקרא מגילה, גזירה שמא יטלנה בידו וילך אצל בקי ללמוד, ויעבירנה ארבע אמות ברשות הרבים. והיינו טעמא דשופר, והיינו טעמא דלולב.

תשובה 2: רב יוסף אמר: מפני שעניניהן של עניים נשואות במקרא מגילה.

חיזוק מברייטא: תניא נמי הכי: **אף על פי שאמרו כפרים מקדימין ליום הכניסה - גובין בו ביום, ומחלקין בו ביום.**

קושי על הברייטא: **אף על פי שאמרו?** אדרבה, משום דאמרו הוא!

תירוץ: אלא: **הואיל ואמרו** שכפרים מקדימין ליום הכניסה - גובין בו ביום ומחלקין בו ביום, מפני שעניניהם של עניים נשואות במקרא מגילה. אבל שמחה אינה נוהגת אלא בזמנה.

